

Infraestructures i nuclis vitals, objectius de les bandes armades

En el punt de mira

L'atemptat a la refineria de Repsol Petroli a Tarragona confirmava la impossibilitat de realitzar una vigilància totalment eficaç sobre les grans instal·lacions industrials. L'acció dels GRAPO a la seu del PSC augmentava els objectius sota el "punt de mira".

La setmana passada un parell de membres del GRAPO entraven en la seu central del Partit Socialista de Catalunya i, després de neutralitzar el cap de seguretat i manar desallotjar tot l'edifici, col·locaven a l'aparcament una bomba que causà seriosos danys materials. El fet convulsionà l'opinió pública. Tres eren els factors clau que provocaven la por: per una banda, el GRAPO renaixia de manera insospitada, per l'altra els partits polítics apareixien en el punt de mira dels grups armats i, finalment, es constatava la impossibilitat de protegir amb seguretat tots els possibles objectius d'organitzacions armades.

Les reaccions entre els socialistes anaven de la sorpresa a la indignació. Sense cap menció, es notava la presència de l'ombra de l'atemptat que matà el senador Enrique Casas. Josep Maria Sala, secretari d'organització del PSC, manifestava que "la convivència no es trencarà per les bombes d'uns pocs violents". Raimon Obiols s'ho prenia amb un toc d'humor i li deia al president Pujol: "Se m'han carregat el cotxe". Albert Pérez Ferré, secretari d'organització dels socialistes valencians manifestava que: "No crec que siguem un objectiu dels terroristes però si la setmana passada m'hagueren preguntat el mateix sobre la seu del PSC també hauria dit que no. No puc pensar com un terrorista perquè no tenen ments normals i per això no puc imaginar quin pot ser el seu pròxim objectiu".

L'atemptat de Barcelona s'esdevenia quan encara no s'havien apagat les flames que havien destruït una bona part del rack (les conduccions) de la refineria Repsol Petroli a Tarragona. L'explosió produïda el dia 9 havia estat des d'un principi vinculada a l'acció d'alguna organització armada. La troballa de les restes d'explosiu dies després, ho confirmava. Quedaven en l'aire els autors i els motius. Mentre les investigacions oficials es dirigien cap a la recerca de pos-

sibles membres d'un escamot d'ETA o dels GRAPO, algunes veus parlaven de la proximitat de l'Onze de Setembre i les màximes autoritats catalanes s'afanyaven a negar qualsevol tipus de relació. A hores d'ara, cap grup ha reivindicat l'atemptat.

Les dues accions han creat un clima d'inseguretat i d'impotència entre els responsables de la seguretat pública. El mateix dia que esclatà la bomba a la seu del PSC, dues trucades telefòniques obligaven a desallotjar la Borsa i la delegació d'Hisenda. La preocupació feia que la Policia Nacional estiguera en situació d'alerta en tots els territoris dels Països Catalans. A Alacant, es muntaven controls policials després que ETA fera esclatar un cotxe bomba en una caserna de la Guàrdia Civil a Cartagena. Mentrestant, els diputats del Grup Mixt al Parlament espanyol dirigien una carta al president de la cambra on li feien saber la seva por per la falta de mesures de seguretat en els seus locals.

¿Quins són els punts susceptibles de ser atacats per les bandes armades?

La resposta és ben clara i contundent; com manifestà a EL TEMPS Francisco Granados, delegat del govern al País Valencià: "Els suposats objectius terroristes poden ser tan amplis com vulguem, i aconseguir una protecció exhaustiva en cadascun d'ells és impossible". No obstant això, els responsables de la seguretat s'afanyen a llevar importància i tracten d'evitar un clima de tensió general. Fonts del Govern Civil de Barcelona declararen a EL TEMPS que "no hi ha motius d'alarma, Barcelona no té més atemptats que altres ciutats com Madrid o Saragossa".

Però la preocupació roman. Els diferents serveis de seguretat de l'estat extremaven les precaucions. Francisco Granados negava que existira descoordinació, "això és una cosa del passat, la tecnologia ens ajuda molt, tenim bones xar-

xes d'ordinadors que mantenen tots els organismes comunicats".

La variació constant dels objectius i la gran mobilitat dels grups armats són el que els fa més perillosos i difícils de controlar. Les fonts del govern civil de Barcelona manifestaven que "és difícil vigilar grups d'aquest tipus perquè són com el Guadiana, apareixen i desapareixen". Francisco Granados anava un poc més enllà i recordava èpoques passades: "Els terroristes són persones que actuen tot valent-se de la improvisació, del canvi d'actituds, de la no repetició d'actituds anteriors. Els GRAPO, per exemple, no tenen estructura organitzativa ni tampoc logística. Estem parlant d'un màxim de vint persones que actuen de manera escuradissa i que va pràcticament a la desesperada i per això és molt difícil atrapar-los. Canvien constantment de lloc i d'aparença i utilitzen un terrorisme que recorda el començament de segle. Qualsevol podia tirar una bomba en qualsevol lloc".

Malgrat que un dels autors de l'atemptat en la seu del PSC va ser identificat i ràpidament es va montar un dispositiu de control per detenir-lo, va ser impossible capturar-lo.

SORPRESA I CONFUSIÓ

Les últimes investigacions policials semblen confirmar que ETA tindria un escamot volant que, tal com fan els elements del GRAPO, s'encarregaria de provocar atemptats en diferents ciutats de l'estat espanyol. La bomba a Cartagena seria la primera acció d'aquest escamot. L'estratègia de la mobilitat constant extrema les dificultats de detenció.

La vigilància és essencial, però els possibles objectius cobreixen un espectre molt ample. Entre els elements contra els quals solen atemptar les organitzacions com ETA o GRAPO, les instal·lacions i personalitats militars i relaciona-

ELS PUNTS VITALS ALS PP. CC.

Els complexos industrials són objectius per a les bandes armades difícils de protegir.

des amb cossos com la Guàrdia Civil o la Policia Nacional, ocupen un lloc preferent. Però, només als Països Catalans hi ha 90 comissaries. El nombre de militars amb graduació que són susceptibles de convertir-se en un objectiu és tan alt que la protecció personal esdevé pràcticament impossible. Si afegim, per exemple, les empreses que representen interessos francesos, tradicional objectiu de l'organització basca, el nombre es dispara; només Renault i Citroen, per dir les que ja han sofert atemptats, tenen 82 i 47 concessionaris respectivament als Països Catalans.

La situació és encara més complicada si l'atemptat es dirigeix contra un centre neuràlgic amb la intenció de crear confusió i caos. L'explosió al rack de la refineria de Tarragona es va esdevenir a 80 metres del lloc on ETA va cometre un atemptat el juny de 1987. Després d'aquella acció, els responsables de seguretat de l'empresa Repsol augmentaren les mesures de protecció, mitjançant la instal·lació de circuits tancats de càmeres de televisió i l'increment de les patrulles de vigilància tant fixa com mòbil. Tanmateix, ningú té encara cap pista de com arribaren els autors al lloc on col·locaren l'explosiu, d'uns tres o quatre quilograms, sense ser descoberts. Els efectes d'una bomba en les canonades de combustible són impressionants. Les fla-

mes arribaren en aquesta ocasió a tenir 30 metres d'alçada. Es feia evident que la seguretat tenia esclatxos de difícil solució. La nit, la pluja o la boira inutilitzen en gran part l'eficàcia de les càmeres i una protecció *personal* seria tan cara que resulta impensable.

Si les grans ciutats reuneixen els centres de poder i els locals més concorreguts com les estacions o els estadis, també són els punts més controlats per les forces de seguretat. A vegades, la mirada dels sabotejadors es dirigeix cap a altres objectius més *accessibles*. Els centres de producció d'energia o de transmissió d'aquesta són elements molt vulnerables per la complexitat de les seues instal·lacions. La repercussió que sobre una central hidroelèctrica o unes línies de conducció pot tenir un atemptat, animen les bandes armades a col·locar-los en la seua llista.

L'Onze de Setembre, dos dies després de l'atemptat a la refineria de Tarragona, es produïa un conat d'incendi en la central nuclear d'Ascó.

A la una de la matinada, els vigilants sorprenien un parell de persones en l'interior d'un magatzem que pegaren a fugir i deixaren una ampolla amb un líquid combustible. Deu hores després es produïa un petit incendi al mateix foc. En cap de les accions els responsables deixaren senyals de violència en la porta

del magatzem, per la qual cosa se sospita d'un empleat o coneixedor de la zona que tinguera accés a alguna clau falsa. El Govern Civil de Tarragona es va afanyar a llevar importància a la qüestió; la gran sensibilitat dels ciutadans de les comarques centrals de cara als perills nuclears i el clima creat per l'explosió de la refineria podia resultar un còctel perillós per a exaltar els ànims de l'opinió pública. S'insistia que no hi havia cap organització darrere dels fets i que, en tot cas, es tractava d'un petit grup que devia tenir algun particular enfrontament (probablement laboral) amb responsables de la central.

Si el fet que no hi haguera cap banda organitzada al darrere tranquil·litzava en certa mesura el públic, sorgia un altre temor: no només les organitzacions armades podien atemptar contra punts neuràlgics. Revenges o reivindicacions frustrades podien conduir a comportaments ben sinistres i de conseqüències incalculables.

Amb l'horitzó d'una Barcelona olímpica, escenari ideal per a promocionar les accions violentes de qualsevol signe, la preocupació no fa més que créixer, perquè la seguretat total, ara per ara, és impossible.

Jordi Sebastià-Pere Martí
(informacions de C. Bellmunt, i M. Payeras)